

Referat af møde i regionsudvalget onsdag den 19 februar kl. 18.00 I Erritsø Idrætscenter.

Til stede:

Kreds Sydvestjylland

Hanne Voetmann (regionsformand)

Karsten Schmidt

Kreds Trekantområdet

Bent Holgersen

Jørn F Andersen (Jønne)

Kreds Sydfyn

Ninna Larsen

Kreds Fyn-nord

Per Arne Simonsen

Erik Bukh i stedet for Børge Langkilde Rasmussen

Kreds Sønderjylland Øst

Arne Bondo-Andersen

Martin Martinsen

Fraværende efter afbud

Fra kreds Sydfyn Per Frank

Hanne Voetmann bød velkommen til mødet og foreslog, at vi indledte med at spise.

Da det var vel overstået gik vi over til det egentlige møde.

Hun spurgte, om vi havde tilføjelser til den foreslåede dagsorden:

Dagsorden:

1. Friluftsrådets naturpolitiske synspunkter.
2. REKU mødet
3. Vores regionsseminar den 28 marts.
4. Siden sidst
5. Næste møde
6. Eventuelt.

Da ingen ønskede at der blev tilføjet yderligere punkter, blev det den foreslåede dagsorden, der fulgtes.

Ad 1 Friluftsrådets naturpolitiske synspunkter.

Kredsbestyrelserne var bedt om at gennemgå alle de kommentarer og forslag, som vi havde opsamlet i vore kredsbestyrelser med udgangspunkt i oplæg, som FR har sendt os.

Der var stort set enighed om at redegørelsen, der omfatter 17 sider, må kunne afkortes.

Der er mange gentagelser.

Hanne påpegede, at selve naturpolitikken kun er på 8 sider. De øvrige bilag er Friluftsrådets politik/holdning til forskellige elementer i politikken. Dem kan der komme flere af, og dem kan vi gøre brug af i konkrete situationer.

Per Arne Simonsen mener, at det "groft taget" kan være indeholdt i sammenfatningen på side 2:

- 1) befolkningens adgang til naturen og den lovgivning, der regulerer dette
- 2) den fysiske planlægning af naturen og brugen af naturen
- 3) den rekreative infrastruktur i form af f.eks. stier, ruter og faciliteter
- 4) naturens robusthed overfor forstyrrelser og slid
- 5) konflikter mellem forskellige naturbrugere.

Michael Martin Jensen har i et indlæg nævnt, at kysterne med de nærmeste vande skal også inddrages i Friluftsrådets naturpolitik, - foreløbigt stedmoderligt behandlet med sølle 2 linjer. Det jo landets lettest tilgængelige friluftssressource, - over, - ved og under overfladen udgør denne naturdel det største uudnyttede naturområde, - som endda ikke har et plangrundlag som kan matche landjordens mange landsplanmæssige, regionale og lokale lovbaserede reguleringer. Friluftsrådet skal derfor i sin kommende naturpolitik komme med skarpslebne principper og løsninger, - så de tre områder bliver let tilgængelige for alle.

Men børnene og de unge er heller ikke fra barnsben i børnehaver og skolesammenhæng fortrolige med deres helt nære og lokale natur. Der er i børnehave- og skolesammenhæng mere viden om en regnskov i Puerto Rico end der er omkring den lokale sø, den park de dagligt går igennem, den skov der er lige henne om hjørnet eller den strand der ligger lige udenfor købstadsgrænsen, - og det kræver en stor indsats for at bryde det mønster.

Der var en længere diskussion om, hvad der kan gøres for at få de unge – specielt de af "anden etnisk baggrund" ud i naturen.

Der er mange indslag i TV om integration – men det er succeshistorierne, det fortælles. En kendsgerning er, at mange med "anden etnisk baggrund" i langt højere grad føler sig tiltrukket af bymiljøet.

Ad. punkt 2 REKU- møde

Kun de punkter, der er af interesse for os er medtaget

2.	<p>Kredsenes aktuelle udfordringer – Regionsformænd – BILAG eftersendes <i>Er omtalt i vort dagsordens punkt 4</i></p>
3.	<p>Friluftsrådet og Havforum Udvalg – Aksel og Leif Dansk Sejlunion, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark og Danske Tursejlere har nedsat et Havforum, som blandt andet varetager de rekreative interesser. Det ønskes uddybet, hvorvidt Friluftsrådet er repræsenteret i udvalget, og om der eventuelt ses en relation til de lokale friluftsråd, som har havne og kyststrækninger <i>Til vor orientering hvordan/hvad er forskellen til Det Blå netværk</i></p> <p>Sund af Natur – Naturen kan helbrede os – Aksel</p>
4.	<p>Syddansk Universitet har gennem en årrække påvist, at naturen påvirker deltagerne i en positiv retning i forhold til trivsel, sundhed og livskvalitet. Aktiviteter i naturen har påvirket fire forskellige målgrupper: Børn med særlige behov, kronisk syge, ensomme ældre og borgere med stress, angst eller depression. Friluftsrådet har præsenteret resultaterne af projekt Sund i Naturen på en konference den 23. januar 2020 i Nyborg. Projektet har vist, at Friluftsrådet har fat i den rigtige sundheds-politiske udmelding. <i>I forbindelse med afslutningen af projektet, ønskes følgende spørgsmål drøftet i regionskontaktudvalget:</i> - Hvordan vil Friluftsrådet følge op på resultaterne?</p>

- Hvad forventer man af inspirationskataloget?
- Hvilket samarbejde ser man med kommunerne?
- *Hvilken rolle ser man de lokale friluftsråd skal have?*

Vi må erkende, at det er begrænset, hvad de involverede kommuner indtil nu har meldt ud. Vi ser frem til at få svar på de stillede spørgsmål.

Status på regionsseminar

5. *Vores regionsseminar behandles som særskilt i punkt 3*

Projektet "Unge friluftaktivister" – Helle Stuart

6. Friluftsrådets bestyrelse besluttede på bestyrelsesmødet den 5. februar 2020 at prioritere udvikling af en mobiliseringsindsats, hvor unge (mellem 18-30 år) fra Friluftsrådets organisationer uddannes til at igangsætte lokale friluftaktiviteter sammen med andre unge, og arbejde for Friluftsrådets mærkesager. Helle Stuart præsenterer ideoplægget for Regions-kontaktudvalget med henblik på drøftelse og kvalificering af konceptet – herunder rammer, input til forløbet og forankring af den videre konceptudvikling.)

Vi er lidt skeptiske, men det er ok med et forsøg. Vi har behov for en uddybning af projektideen, forløb og forankring.

Status på Friluftsrådets Nye Struktur – Helle Stuart

7. Til foråret 2020 har de lokale friluftsråd årsmøde, og de resterende 14 kredse tager efter deres kredsrepræsentantskabsmøder hul på planlægning af overgangsfasen, blandt andet mobiliseringsindsatsen. Der orienteres om den igangværende proces og status i såvel de nye kredse i fase 2 som i de tre fokusråd.

Vi forventer, at strukturreformen bliver et væsentligt emne på vort regionsseminar.

8. **Drøftelse af Friluftsrådets Naturpolitiske Synspunkter – Torben Kaas**

Siden den 17. januar 2020 har det været muligt for de lokale friluftsråd at komme med bemærkninger til Friluftsrådets Naturpolitiske Synspunkter. Regionsudvalgene har haft til opgave at samle kommentarerne fra deres respektive lokale friluftsråd, og tage dem med til dette REKU-møde.

Emnet knytter sig til den diskussion, vi havde under punkt 1.

Regionskontaktudvalgets formål og arbejdsangang – Alle

9. Den 4. september 2019 havde regionskontaktudvalget en indledende drøftelse af udvalgets formål og arbejdsangang. Det følges op med en mere struktureret drøftelse af emnet med det formål at skabe en forventningsafstemning, der kan kvalificere indholdet af møderne. Der ønskes en diskussion af, om møderne bruges til det rigtige: hvornår fungerer Regionskontaktudvalget som forum godt, og hvordan arbejder vi hen imod mere af det?

Til strukturering af diskussionen på mødet er formuleret følgende spørgsmål, som alle deltagere bedes forberede sig på inden mødet.

1. Hvornår fungerer Regionskontaktudvalget som forum godt?
2. Hvad ville I savne, hvis Regionskontaktudvalget ikke fandtes?
3. Regionskontaktudvalget har i længere tid fungeret primært som et orienteringsforum. Er det hensigtsmæssigt i forhold til udvalgsmedlemmernes/Friluftsrådets behov, eller skal udvalget i højere grad være et diskussionsforum, f.eks. som under punktet med naturpolitik på mødet i dag?

Emnet gav anledning til, at vi diskuterede, om vi kan undvære regionsudvalget.

Vi var enige om, at der udover at vi behandler REKU's dagsorden har et nyttig erfaringsudveksling mellem kredsene.

Vi ser derfor nødt, at man medlægger regionaludvalgene

	<i>En god ide at revidere kommissorium. Eksempelvis valg af formand, antal år man kan være i REKU. Det bør være en blanding af orientering og debat. Sidstnævnte betyder dog, at vi skal have oplæg ud i god tid, hvis vi skal debattere et emne, som først skal vendes i regionsudvalget..</i>
11.	<p>Kommende møder i Regionskontaktudvalget m.m. – Alle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regionseminarer for kredsbestyrelser og tilknyttede bestyrelsesmedlemmer • Region Nordjylland: 27-28. marts 2020 • Region Midtjylland: 17-18. april 2020, tema: maritim • Region Syddanmark: 28. marts 2020, • Region Sjælland: 18. april 2020, tema: verdensarv, turisme, ny struktur og erfaringsudveksling • Region Hovedstaden: 25-26. april 2020, tema: hegning og store græssere • Møde i Regionskontaktudvalget: 10. juni 2020 kl. 14.30-18.00 <p><i>Til vor orientering</i></p>

Ad dagordenens pkt. 3 Vores regionsseminar den 28 marts.

Vi mødes kl. 10⁰⁰. hvor vi for kaffe og rundstykker på Den Gamle Grænsekro på Koldingvej 51, 6070 Christiansfeld

Derefter går vi over og ser Genforeningsmuseet, der ligger lige overfor Grænsekroen.

Vi har en aftale med Jørn Buch var seminarielektor i Haderslev, hvor han bor. Han har embedseksamen i historie fra Aarhus Universitet i 1973. Han arbejder nu som foredragsholder, især om slesvigsk historie. Jørn Buch har været formand for Grænseforeningen og er ekspert i grænselandets forhold og historie.

Det er ikke aftalt, om Jørn Buch møder os i museet, Under alle omstændigheder vil han fortælle om genforeningen og en række forhold der knytter sig til den.

Kl. 12³⁰ har vi frokost.

Når mødet genoptages går vi over til emner fra Friluftsrådet.

Et væsentligt emne vil naturligvis være strukturreformen – men også andre emner, som man central side ønsker diskuteret, kan tages op. (slettes)

Hanne melder ind med vores ønsker.

Ny lokal struktur: Helle orienterer generelt om den nye struktur, om muligheder mm.

Den sidste halve time fortæller det lokale friluftsråd i Sydvestjylland om deres erfaringer.

Desuden ønsker vi et punkt om:

Brugerhåndtering

- Brug af naturen maximalt for alle brugergrupper (konflikthåndtering)

Nyt fra Friluftsrådets bestyrelse og sekretariat.

Vi forventer, at mødet slutter kl. 16³⁰.

Bent laver et udkast til indbydelse og sender til Hanne

Ad. dagsordenens punkt 4 Siden sidst.

Kreds Sydvestjylland beretter

Siden sidste regionsmøde har vi afholdt 2 bestyrelsesmøder den 28/11 og 23/1.

På det sidste møde gik planlægningen af årsmødet rigtig i gang.

Vi afholder årsmøde den 17 marts på Esbjerg Realskole. Årets gæstetaler er Dorte Vind, leder af MYRTHUE- natur, kultur og læring i Esbjerg kommune. De tilbyder natur- og kulturformidling til kommunale dagtilbud og folkeskoler i kommunen. De arrangerer guidede ture, diverse arrangementer og tilbyder kompetenceudvikling og efteruddannelse f.eks. Lærere, pædagoger og naturvejledere. Det er ligeledes MYRTHUE der står for projektledelsen af undervisningstilbuddet MIT VADEHAV.

Kommunekoordinatorer for Esbjerg og Varde er på valg samt vores yderligere medlem.

Det er lykkedes os at få endnu flere medlemmer, så vi er meget spændt på hvor mange vi bliver på mødet.

Invitation med link til beretning udsendes medio februar. Efter tilmelding udsendes forslag til planer for året og yderligere orientering om temagrupper, opgaver som bestyrelsesmedlem mm. Vi holder bestyrelsesmøde igen den 10 marts, når vi har et rimeligt overblik over tilmeldte.

Naturens år.

Naturstafetten foregår 2 steder i vores område. Den 2 august i nationalpark Vadehavet med udgangspunkt fra Tønnisgård og den 9 august i naturpark Vesterhavet med udgangspunkt fra Filsø. Hanne er med i styringsgruppen i naturparken. Vi har haft vores første møde og har inviteret naturparkens formidlernetværk til møde den 17. februar. Vi har i styregruppen allerede en lang liste med gode ideer.

Vandråd.

Vandrådsarbejdet i vandopland Vadehavet startede den 15 januar. Rådet består af 19 medlemmer.

Hanne er vores repræsentant.

Vi skal foreslå restaurering af så mange af de 1140 km. vandløb og de 137 spærringer som muligt. Minimumskravet er 345km vandløb og 12 spærringer. Den 6.02 var vi på besigtigelse til vandløb i Varde kommune. Den 27.02 ser vi på bl.a. kriterier for det videre arbejde..

Arbejdet forventes afsluttet 25.06.

I øjeblikket arbejder vi med et høringssvar til de nye militære spor i de vestlige plantager i Varde kommune

Kreds Trekantområdet skriver:

Overførsel af Middelfart kommune til Kreds Trekantområdet

Det er et emne, der tilhører Friluftsrådets hovedbestyrelse at beslutte, men det er et emne, som vi forinden bør diskutere i regionsudvalget.

Det er sådan, at Middelfart kommune er en kommune i trekantområdet.

Og det vil være naturligt, at kommunen tilknyttes vor kreds.

Jeg får en hel del post, dedikeret til Middelfart kommune (udkast til lokalplaner m.v.), som jeg troligt videresender til Per Arne Simonsen.

Jeg har en fornemmelse af, at det er Per Arne, der i første omgang har foranlediget, at emner vedrørende Middelfart kommune sendes til os.

Det kommende repræsentantskabsmøde.

Vi holder repræsentantskabsmøde i Erritsø Idrætscenter tirsdag den 24/03.

I erkendelsen af, at vi fra 2021 skal gå over til en ny struktur, vil en orientering af dette, være et væsentligt emne på repræsentantskabsmødet.

Bestyrelsen:

Der skal vælges en ny bestyrelse i 2021. Det vil sige, at de, der er på valg i år, kun vælges for et år.

Fra 2021 skal der være en kommuneansvarlig for de 5 kommuner i kredsens og der skal være en formand.

Desuden vil det være praktisk, om der vælges en sekretær, der samtidig kan være kredsens repræsentant i et par af de tunge udvalg, Hjortevildtgruppen og Skovrådet. (Her tænkes specielt på Jønne, der går vældigt godt ind i arbejdet, både som sekretær og i de 2 udvalg).

Det er så heldigt, at vi i forvejen har bestyrelsesmedlemmer (og suppleanter), der hver især er tilknyttet kommunerne. Vi er overrepræsenteret i Kolding kommune, men da der samtidig skal vælges en formand og en kommuneansvarlig for Vejen kommune, går tingene op.

Endelig kan det jo tænkes, at repræsentantskabet i 2021 møder op med kandidater en nogle af posterne.

Det nye repræsentantskab:

I første omgang vil vi nok indkalde repræsentantskabet efter den gamle adresseliste. Men vi vil på mødet i 2020, (altså i år) gøre opmærksom på, at de fra 2021 ikke længere repræsenterer deres hovedorganisationer, men er lokalt forankrede i kredsens.

Vi vil opfordre til at man finder nye grupperinger, der i dag ikke er repræsenteret, men som naturligt kunne indgå.

Afviklingen af repræsentantskabsmødet:

Det er ikke normalt, at kredsen udarbejder en beretning. Selve mødet styres med en PowerPoint, som jeg udarbejder.

Økonomien er som altid et problem. Vi forlanger, at folk i reglen kører langt og at de sætter af aften af til det, og det hele vi har råd til en ostemad og en kop kaffe. Vil man have en øl eller sodavand, må man selv betale det.

Andre forhold:

Friluftsrådets naturpolitiske synspunkter.

På sidste RK møde, bad Hanne os se på er udkast til naturpolitiske synspunkter. Vi kunne arbejde ud fra et oplæg, der var sendt fra Scaniagade. Vi fik det umiddelbart vi holdt vort bestyrelsesmøde. Det var på 17 sider. Og når ingen af vor bestyrelse havde kommentarer til det, skydes det nok, at ingen i bestyrelsen havde orket at læse det igennem.

Hylkedalen – Trail center:

Trailcenteret er et område i Hylkedalen i Kolding, hvor man kombinerer et vandtilbageholdelsesprojekt med en storstilet udbygning, som bliver et stort aktiv for friluftsfolket med udgangspunkt til mange forskelligartede aktiviteter. Bygningen, der kan huse mange af aktiviteterne, er under opførelse,

Vi har en Invitation til dialogmøde

om etablering af stenrev og udplantning af ålegræs i Lillebælt og Flensborg Fjord. Flemming Thomsen deltager

Vejle kommune, der ikke er omfattet af ovenanførte har netop sendt et spørgsmål om udplantning af ålegræs i Vejle fjord i høring.

Skamlingsbanken:

Her er man godt i gang med byggeriet, som forventes færdig omkring nytår.

Erik Bukh gjorde rede for, at det vil være hensigtsmæssigt, at Middelfart kommune fremover stadigvæk er en del af kreds Nordfyn. Tanken er dermed droppet.

Kreds Syd fyn skriver;

Der er fra Kystdirektoratet givet afslag på opførelse af Lystfiskercenteret ved Helnæs. Det overvejes at placere det syd for Assens havn ved den tidligere sukkerfabriks slambassiner.

Vi følger problematikken vedr. den manglende cyklesti ved Hvidkilde. Der er foreslået alternativ rute syd om søen (meget øde). Vi går ind med kommentarer ang. sikkerhed og belysning.

Offentlig vej gennem Valdemars slot ønskes lukket for biltrafik. Brev er sendt til to udvalgsformænd og kommunaldirektør. Borgmesteren indkaldte til ekstraordinært byrådsmøde. Sagen genbehandles i Miljø og Trafikudvalget.

Der arbejdes på skovrejsningsprojekt ved Assens. Vi vil arbejde på at der nedsættes et brugerråd.

Også stort skovrejsningsprojekt øst for Svendborg - for at beskytte drikkevand - fremadrettet mangeårigt projekt. Vi følger.

Aktuelt arbejder vi på, sammen med Danmarks Naturfredningsforening, at arrangere et orienterende borgermøde om adgang i naturen. (Spring ud i naturen)- satser på sidst i april.

Sommermødet holdes sammen med kreds Fyn Nord sidst i august ved Arreskov Sø. Natur, Kulturhistorie om søen og Arreskov gods.

Vores Kredsrepræsentantskabsmøde holdes tirsdag den 10 marts på Trente Mølle. Der bliver oplæg ved Thomas - projektleder for Shores - kystturistfremmeprojekt på Langeland.

Vores Natur.

Fjernsyns udsendelserne der sendes Skoven: søn.12 april, Hav og Kyst: søn. 19 april, Det åbne land: søn. 26 april, Søer og vandløb: søn. 3 maj, og Byen: søn.10 maj. Projektet har 5 fyrtårne, et af dem hedder Naturstafetten. Stafetten (bil) skal rundt til 16 udvalgte Naturperlelokalteter i Danmark i ugerne 13 -19. I uge 29 kører Naturstafetbilen fra Naturpark Maribosøerne over Langeland og Tåsinge mod Svanninge Bakker/Bjerge, hvor der holdes heldagsarrangement 19/7. De 5 dage undervejs opfordres der til at foreslå arrangementer /oplevelser. Derefter videre til Naturpark Lillebælt"

Kreds FynNord skriver:

Vi har haft 2 møder, et jule møde med status for året 2019 og et nytårs møde med planer for 2020. Der er nu gang i planer om 2 naturparker på Fyn Nord, idet nordfyns kommune har ansat medarbejder til det formål og haft besøg af Sven-Åge Westfahl, men vi er på et meget tidlig stadie. Odense Fjord Naturpark er havnet på en hylde indtil videre, da der mangler lidt overskud, både i tid og penge, så vor taktik er at holde sagen på svag varme indtil videre. Der er bestilt indbydelse til vort kreds møde, hvor vi har bedt kredsrep. Invitere en ven fra foreningen med, vi håber på den måde på en mere glidende overgang til ny struktur. Udkast til ny naturpolitik er sendt til bestyrelsen, vi har dog ikke haft mulighed for at drøfte oplæg, har alene bedt om kommentar pr mail. Kommentar til DOF indlæg om mountainbilke-kørsel er set og det er svar fra friluftsrådet også. Selve grund emnet, nemlig hensyn til natur kontra bruger af natur er aktuelt i dag og helt sikkert også i morgen, så vi skal være helt skarpe i vor holdning. Regerings udspil om naturpakke er gennemgået, her er svar fra Friluftsrådet også læst igennem, vi skal også på punkt kende vor besøgstid og være fremme med vore synspunkter, så vi tidlig i processen kommer med indlæg. Har oplevet flere landmænd der gerne vil lægge jord til, mod passende betaling.

Kreds Sønderjylland Øst skriver:

Naturpolitiske synspunkter

Bestyrelsen har med stor interesse læste det modtagne udkast til "Friluftsrådets naturpolitiske synspunkter". Generelt er vi i bestyrelsen enige med Friluftsrådet i rapportens synspunkter vedr. vor holdning til natur og friluftsliv. Men vi finder at rapporten er alt for lang . Ved en gennemskrivning kan man sige de samme på det halve antal sider.

Og så synes vi der mangler noget om adgangen til naturen. F.eks. noget i retning af:

Der skal arbejdes for en bevarelse og udbygning af veje og stier, der giver adgang til naturen. Herunder registrering af eksisterende adgangsmuligheder og afmærkning af disse. Ligesom der på lokalt plan bør arbejdes for at skabe opmærksomhed gennem udarbejdelse af stikort og – brochurer.

Årsmøde 2020

Vort årsmøde er planlagt til 19. marts, og vi prøver at varme vore kredsrepræsentanter op til en debat om kredsbestyrelsernes fremtidige struktur. Og så prøver vi noget nyt. Vi har nemlig i år inviteret en præst til at komme med et indlæg om "Kirke, tro, natur og friluftsliv", og det glæder vi os til.

Natur-Spots

Vi har arbejdet videre med sagen om at gøre noget med for vore små naturperler. Derfor har vi sendt brev til Friluftsrådets formand. Og så håber vi at bestyrelse lytter til et opråb fra "græsrodderne"

Ad dagsordenens pkt. 5 Næste møde:

Aftaltes til den 6. juni 2020.

Det bliver formodentlig i Middelfart området.

Ad dagsordenens 6 Eventuel

Intet at referere

For referat

Vejen, den 21. februar 2020

Bent Holgersen